

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravnništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se mora govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopis se ne vračajo. Nezaprite reklamacije so poštnine prost. Telefon Interurban št. 113.

101. števil.

Maribor, dne 1. septembra 1924.

Letnik XVI.

Sestanek državnikov Male antante.

Na poti v Zenevo, kjer se danes začne jesensko zasedanje Društva narodov, so se v Ljubljani sestali in posvetovali zunanji ministri Male antante. Sedanje seje Društva narodov so zelo važne, upa in pričakuje se, da pomenijo novo ero evropske zgodovine, važen je pa tudi ljubljanski sestanek maloantantinih državnikov in to za nas še posebej, ker imamo po dolgih letih sporazumno in pošteno vlado, od katere se ni bati poprej tako običajnih samovoljnih ukrepov in namenov ne na znotraj in ne na zunaj.

Naš zunanji minister dr. Voja Marinkovič je dal novinarjem več izjav, od katerih navajamo sledeče:

O naši zunanji politiki sploh.

»Že v svoji prvi izjavi sem rekel, da se vse glavne linije naše zunanje politike ne morejo spremeniti, ali da bo v metodah in v maniri izvedbe razlika. Prvič zato, ker je položaj te vlade povsem različen od onega prejšnje vlade in ker more ona baš radi svoje sestave in svojega parlamentarnega značaja operirati z izvestnimi argumenti, katerih se bivša vlada ni mogla posluževati, ker je gotovo, da današnja vlada že po svojem značaju uživa več zaupanja demokratične Evrope. Razen tega se bodo izvršile spremembe v manirah in metodah tudi iz enostavnega razloga, ker je način izvedbe politike vedno zelo odvisen od osebe, ki to politiko reprezentira in izvaja.«

Napram Italiji.

»Za našo politiko z Italijo je povedano že v vladni deklaraciji, da mislimo vzdržati zvezo z Italijo. Ta zveza z Italijo je sklenjena in pot, po kateri mora hoditi naša politika napram Italiji, je odrejena. Smatram, da je v našem interesu, če ostanemo pri tem logični in da ne moremo — vodeč politiko, koje pravec nam je bil odrejen s sklepom Rimskega pakta — postopati na isti način, kakor se je postopalo do tedaj.

Našel sem vse konvencije z Italijo že izdelane in pripravljene za podpis in četudi bi hotel, ne bi bilo niti v redu niti v duhu naše današnje politike napram Italiji, da bi ponovno načelnjali koncesije, ki jih je dal moj predhodnik.

Samo v eni koncesiji so ostala tri vprašanja nerešena: v konzularni konvenciji. O enem teh treh vprašanj, v vprašanju naseljevanja, sem smatral, da je ono, kar so zahtevali Italijani, koristneje tudi za nas in zato sem seveda to zahtevo tudi sprejel. Pri drugem vprašanju je bila samo le formalna razlika. Mi smo zahtevali, da se ono, kar je že regulirano v naši zakonodaji, še enkrat precizira tudi v konvenciji, kar je pa bilo nepotrebno. V tretjem vprašanju, to je v pogledu razpolaganja z nepremičninami (decreto legge) smo se zedinili tako, da se to odgodi za nova pogajanja, ki bodo obsegala ves kompleks tega vprašanja, ki ga konvencija ne bi obsegala. Da je to bilo v našem interesu, se bo kmalu videlo.

Napram Italiji sploh ne mislim voditi politiko šikan, marveč politiko širšega gledanja, ki bo dopustila obojestransko izvestne, širše koncesije, o katerih sem mnenja, da nam bodo mnogo dragocenejšje nego ono, kar smo zamogli doseči z dosedanjjo politiko. Tudi tu je vprašanje kratkega časa, da se vidi točnost takega stališča.«

Napram Franciji.

O formalni zvezi s Francijo ni bilo govora. Sicer pa sem mnenja, da vprašanje formalne zveze ni nujno. Mnogo važnejše je, da pridemo s Francijo na čisto glede naše skupne politike ter si s tem zagotovimo prijateljsko držanje Francije v vseh vprašanjih, ki se tičejo nas. Sicer pa je položaj Francije in Jugoslavije v Evropi sedaj tak, da je vprašanje, če imamo, oziroma nimamo tudi pismenega pakta, samo formalnost.«

Napram sedanjemu bolgarskemu režimu.

»V vprašanju zvišanja kontingenta bolgarske armade, ki smo se mu protivili, je imela naša akcija popoln uspeh, čeprav vse zainteresirane države niso bile istega mišljenja kot mi.«

Sestanek dr. Marinkovič—dr. Beneš.

Uradno obvestilo:

»Minister vnanjih zadev češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš in minister vnanjih zadev kraljevine SHS dr. Voja Marinkovič sta se sešla dne 27. avgusta v Ljubljani. Pri tej priložnosti sta se posvetovala o vseh vprašanjih, o katerih so sklepali že prej in sta ugotovila, da ni nobenega vzroka, znova razpravljati o skupnem stališču napram tem vprašanjem. Gospoda ministra sta se tudi sporazumela glede skupnega nastopa na konferenci v Ženevi.

Dr. Marinkovič o sestanku:

»Cilj sestanka je medsebojno spoznavanje. Potrebno je, da se vidimo in da se sporazumemo o vseh vprašanjih, ki se nas tičejo. Razgovarjali smo se tudi o vseh vprašanjih, ki bodo na dnevnem redu na zasedanju Društva narodov v Ženevi, o vprašanju vojne kontrole, o garancijskem paktu in o manjšinah. O vprašanju priznanja ruske

sovjetske vlade ne bomo sklepali, marveč bomo o tem samo izmenjali misli, ker ima v tem vprašanju vsaka poedina država popolnoma proste roke.

Dr. Beneš o sestanku:

»Na sestanku smo pretresali vsa vprašanja, ki nas interesirajo in ki so v zvezi s poslednjimi mednarodnimi dogodki. Konstatirali smo, da naši vidiki soglašajo, iz česar samo po sebi izhaja dejstvo, da je nadaljevanje dosedanje politike Male antante potrebno.«

Sestanek dr. Marinkovič—Duca.

Predno se je naš zunanji minister sestal z rumunskim zunanjim ministrom, je imel daljši razgovor z našim poslanikom v Bukarešti, ki je ministru točno poročal o pravem stanju političnih razmer v Rumuniji.

Uradno poročilo o sestanku obeh ministrov se glasi:

»Gospod Duca, minister vnanjih zadev kraljevine Rumunije in dr. Voja Marinkovič, minister vnanjih zadev kraljevine SHS, sta se sestala v Ljubljani dne 29. avgusta. Po izmenjavi misli o vseh vprašanjih, ki so se obravnavala že prej in ki so bila pred dvema dnevtoma predmet razpravljanja med dr. Benešom in dr. Marinkovičem, sta se ministra popolnoma sporazumela glede tega, da ni nikaškega razloga spreminjati v kakršnemkoli oziru prejšnjih odločitev. Prožeta želje, da se prijateljske vezi, ki vežejo obe državi, še bolj utrdijo, sta sklenili, da bodo delegati Male antante delovali sporazumno v vseh vprašanjih, ki bodo na dnevnem redu skupščine Društva narodov. Razpravljanje o nerešenih vprašanjih med Rumunijo in SHS je dovedlo istotako do popolnega soglasja.«

Razgovor z italijanskim poslanikom.

V Ljubljani se je naš zunanji minister sestal tudi z italijanskim poslanikom v Beogradu g. Bordero ter razpravljaj z njim o razmejitenem vprašanju, ki se sedaj nahaja v sledečem štadiju: Meja je za sedaj začrtana samo na nekaterih mestih, kjer ni bilo nikakih interesov. Za one dele, ki so sporni, pa se bo meja določila po sporazumu, ker komisije dosedaj niso delale vsled pomanjkanja inštrukcij. — Tega pomanjkanja bo sedaj konec, ker je naš zunanji minister sprejel več deputacij iz obmejnih krajev, da se točno pouči o zahtevah in potrebah obmejnega prebivalstva.

Politične beležke.

Revizija ustave. Glasilo neodvisnih radikalov (Protičevcev) »Radikal« prinaša celo serijo člankov od dr. Momčila Ivaniča o reviziji ustave. Dr. Ivaničeve razprave so zelo bistroumne in temeljite ter služijo v dokaz, da o sporazumu in o dobrih odnosajih med Srbi, Hrvati in Slovenci ni mogoče govoriti brez revizije ustave. Dr. Ivanič pravi, da se ne da govoriti o enakopravnosti po vidovdanskim ustavi. Če se pazljivo pregledajo ustavne odredbe o administrativni razdelitvi države, se takoj vidi, da Hrvati in Slovenci ne samo niso enakopravni s Srbi, posebno pa s Srbijanci, ampak da je prav predrznost govoriti o kaki enakopravnosti v tem pogledu. Z ozirom na upravno razdelitev kaže ustava vse slabe želje in namene proti Hrvatom in Slovincem. Vprašanje upravne razdelitve stare kraljevine Srbije ni rešeno z ustavo, ampak prepuščeno zakonu, razdelitev Slovenije in Hrvatske pa je rešena z ustavo. S tem je že podan neenak položaj. Kar Srbi za Srbijo lahko z navadnim zakonom spremenijo v upravnem oziru, to gre za Slovence in Hrvate samo potom — revizije ustave. Skupščina polnomočno in veljavno rešuje, če je na seji kvorum. Ta je sedaj pri 312 poslancev ena tretjina ali 104. Od teh 104 lahko Srbijanci s 53 glasovi preurejujejo svojo upravo po volji in potrebi, za Slovence in Hrvate se pa spreminja in preurejuje uprava smo potom revizije ustave, kar zahteva 3 petine od števila vseh poslancev ali okroglo 187 glasov. Slovincem in Hrvatom je torej treba tri in pol krat več glasov kot pa Srbijancem, da dosežejo isto stvar: spremembo zakona o administrativni razdelitvi. In to naj bi bila enakopravnost?!

Izjave zunanjega ministra dr. Marinkoviča. V Ljubljani je dal zunanji minister dr. Marinkovič novinarjem tudi nekaj izjav iz notranje politike. Ko so ga vprašali, če je res, da Radič zahteva priznanje sovjetske Rusije, je odgovoril: Radič tega ne zahteva in sploh je prav malo res od tega, kar se piše sedaj o Radičevih zahtevah. Glede vzpostave pokrajinske uprave na Hrvatskem, je minister izjavil: Prejšnja vlada je izvedla likvidacijo pokrajinske uprave samo na videz, ker je ostala velika množica zadev, katerih se nihče ni hotel lotiti. Potrebno je bilo stvari urediti zopet tako, ko so bile pred Pašič—Pribičevićevo vlado. Likvidacija je še le začeta in si bomo za vse nadaljne korake že pridobili zakonita pooblastila. Ne sme se pozabiti, da je likvidacija v teku že tri leta in še v Srbiji se ni toliko toliko likvidiralo, ker tam še danes ni oblastnih skupščin.

Na seji ministrskega sveta so bila podana poročila o svečanostih v Surdulici in Peči ter se je ugotovilo, da Pribičevićeva in radikalno časopisje fabricira razne

laži v namenu obrekovati vlado in hujskati proti njej. — Ministrski svet je odobril 12 milijonov dinarjev kredita za nove medicinske ustanove.

Najvišje mesto odklanja krizo. Policajdemokratsko in radikalno časopisje sliši travo rasti, ker vedno prinaša vesti, kako daje ostavko general Hadžič. Ko je enkrat razbobnana vest o Hadžičevi demisiji, potem pa mora umakniti g. minister ostavko na izrazito željo najvišjega mesta. Ako torej najvišje mesto ne sprejema Hadžičevih ostavk, ampak jih mora ta umakniti, je kot beli dan jasno in za vsakogar uvidno, da na najvišjem mestu v obče nočejo krize.

Vzpostavitev prosvetnega oddelka za Bosno. Na prošnje in zahteve bosanskega prebivalstva se vzpostavi zopet prosvetni oddelak za Bosno in Hercegovino. Načelnik tega oddelka bo najbrž ravnatelj sarajevske realke Poljak, ki je bil poprej reducirana.

Komisija za spremembo uradniškega zakona. Danes ima sejo posebna komisija, ki je bila sestavljena za spremembo uradniškega zakona. Tej komisiji predseduje pomočnik pravosodnega ministra, njeni člani so pa višji uradniki iz ministrstev.

Invalidski zakon. V ministrstvu za socialno politiko se nadaljuje delo za rešitev invalidskega vprašanja in sicer sporazumno med ministrom in med zastopniki invalidskih organizacij. Minister je od invalidov sprejel razne predloge, ki so se pod prejšnjo vlado vedno zavračali.

Po svetu.

MEDNARODNA PRAVNA POMOČ.

Na Dunaju se posvetojuje sedaj člani instituta za mednarodno pravo. To posvetovanje ima namen izdelati predloge za Društvo narodov. Odnosaji med narodi so postali po vojni zelo zamotani in vsi dogovori in vse pogodbe še niso dale prave podlage mednarodnega življenja.

Člani mednarodno pravnega instituta so po večini odlični juristi, pravno vprašanje mednarodnega življenja so razmotirali od vseh strani, mnogi so se udeleževali tudi že v praksi, a vse, kar zamorejo nuditi Društvu narodov in evropskim državam so samo nasveti, ki so odvisni od mnogih strani. Lahko je izdelati dobre načrte za mednarodno pravo in pravno pomoč, a zelo težko in celo nemogoče je pripraviti posamezne države do tega, da bi se v vsakem oziru in v vseh slučajih tega prava in pravne pomoči posluževale.

Položaj v Evropi sploh in posebej še izgleda boljše mednarodne pravne podlage dobro označujejo naslednje izjave najodličnejših članov mednarodno pravnega instituta.

Sir Thomas Barclay, znani angleški pravnik in pacifist izraža nado v boljše in lepše čase za Evropo po londonskem sporazumu. Gotovo še bodo nastale velike težave, a dosedanje skušnje so le pokazale, da se s sporazumom dalje pride kot pa s trdovratnostjo posameznih vlad. Ozračje, ki je potrebno za obnovo in umiritev Evrope, se je podalo na londonski konferenci.

Bivši grški ministrski predsednik Politis je izjavil: Zadnji čas zopet krožijo razburjave vesti glede Balkana. Če je na Balkanu še toliko sporov vendar upam, da se ne bo poseglo po orožju. Upam, da imajo vlade vseh balkanskih držav že toliko izkušenj, da uvidevajo, koliko zla prinašajo vojne. Upam tudi, da so vlade dovolj močne in razsodne za odločni nastop proti vojnim hujskačem in za mirno ter sporazumno poravnavo vseh diferenc.

Bivši italijanski ministrski predsednik in sedanjí predsednik senata Tittoni je označil mirovne pogodbe kot nepopolne ter je naglašal kot posebno nalogo Društva narodov posredovanje v zadevah narodnih manjšin.

Amerikanski pravnik James Brown Scott je pa na vse težave in razmere v Evropi naslovil sledečo izjavo: Če narodi Evrope enkrat uvidijo, da lahko samo na podlagi sporazuma in mednarodnega prava uredijo razmere in odnosaje med seboj, potem se bodo razmere v Evropi hitro zboljšale, nezaupanje bo izginilo in Amerika bo Evropi pri obnovi rade volje pomagala.

Londonski pakt in nemški parlament. Nemški parlament je po vrsti izglasoval vse zakone, ki so potrebni za izvedbo Dawesovega načrta. Zanimivo je bilo pri tem glasovanju obnašanje nemških nacionalistov. Sprva najodločnejša opozicija, patetične izjave, potem pa vedno večje popuščanje in barantanje. Končno so nacionalisti celo zahtevali odstop državnega kancelarja dr. Marxa in kancersko mesto za sebe. Te zahteve so bile gladko odbite in proti pričakovanju je pri zadnjem glasovanju del nemških nacionalistov glasoval za, drugi del je pa od seje izostal. Londonski pakt je bil tako sprejet z dvetretjinsko večino. Državni svet je odločitev državnega zbora brez ugovora in brez pridržka sprejel na znanje.

Interparlamentarna konferenca, ki se je pretekli teden končala v Genfu, je sprejela predlog o zmanjšanju oboro-

žitve in o vzpostavi vojaškoprostih con. Predlog avstrijskega zastopnika, naj se dovoli na en milijon prebivalcev samo 5000 vojakov (to število je po saint-germainskem dogovoru predpisano Avstriji) se je na predlog švedskega zastopnika odstopil posebnemu odboru.

Eksplodizija v Atenah. V arzenalu v Atenah se je na dosedaj nepojasnen način vnela municija in nastale so strahovite eksplozije, ki so trajale celo noč. Škoda je ogromna, ker je uničen ves arzenal, v katerem je bila nakopičena velika množina vojnega materiala.

Boris Savinkov padel v roke sovjetov. Iz Moskve javljajo, da se je sovjetskimi oblastem posrečilo te dni aretirati Borisa Savinkova, enega glavnih iniciatorjev in organizatorjev vseh protiboljševiških zarot. Savinkov je došel v Rusijo s krivo potnico pod imenom Stepanov. Agenti policije pa so ga kmalu spoznali in aretirali. — Vojno sodišče ga je obsodilo na smrt, a je bil pomiloščen na 10 let ječe.

Rusija izvažala les in premog. Radi slabe žetve je Rusija omejila izvoz žita in poljskih pridelkov. Zato pa namerava v večjem obsegu začeti z izvozom lesa, petroleja in premoga. Osebito se bo izvažal premog iz donskih rudnikov, ki je izberne kakovosti. Posojilo, katero upa sovjetska vlada dobiti v Angliji, namerava v prvi vrsti uporabiti za povzdigo poljedelstva, podpirala bo pa tudi metalurgično in tehnično industrijo. Les izvažala Rusija večinoma v Anglijo, dočim kupuje premog Italija.

Domače vesti.

Vsem odsekomi! V dneh 6., 7. in 8. septembra t. l. se bo vršil v Ljubljani prvi slovenski Marijanski kongres. Iz načel, ki so podlaga orlovski organizaciji, jasno sledi, da mora pri tej veliki verski manifestaciji za Marijo uprav orlovski mladina krepko in številno sodelovati. Vsled tega pozivamo vse brate v Sloveniji, da pridejo v dneh kongresa v čim večjem številu v Ljubljano, kjer bodo najlepše obhajali naš orlovski praznik, rojstvo Marije. Udeležba brez kroja, z znakom. Kjer bi le malo bratov od odelov ostalo doma, se praznovanje 8. septembra v smislu Poslovnika lahko preloži na poznejšo nedeljo. — Predsedstvo O. P.

S sokolskimi izkaznicami so podpirali svoje prošnje. Pako daleč se je že upalo dr. Žerjavovo učiteljstvo, nam dokazuje to-le dejstvo: dve učiteljici iz kozjanskega sodnega okraja bi bili radi prestavljeni kam bližje k železnici v kak večji kraj. Vložili sta prošnji, prošnjam pa dodjali sokolski izkaznici in potrdilo, da sta usposobljeni za sokolski vaditeljici. V prošnjah sta obe navedli, da sta odlični Sokolici in bi bili radi nameščeni v kakem naprednem kraju, kjer je Sokol in kjer bi lahko širili sokolsko idejo med ljudskošolsko mladino. Prošnji teh dveh učiteljic se nista rešeni, ker sta prišli v Ljubljano ravno v dobi, ko je žerjavovcem odklenalo pri prosveti. Imeni obeh učiteljic na razpolago. Obe revii se sedaj bojita, kaj bodo rekli v Ljubljani, ko bodo zapazili pri prošnjah zgoraj omenjeni prilogi po dr. Žerjavovem receptu. Ti dve učiteljici pa nista osamljeni, ker ako se je upal ženski spol v žerjavščini tako daleč, kako drzni so šele bili moški Sokoli, učitelj! Ako bo sedanji režim pri prosveti v Ljubljani obsodil in zavrnil prošnje, ki so opremljene s sokolskimi izkaznicami, pa bo vpilo »Jutro« o preganjanju ubogega nacionalnega učiteljstva, o klerikalni strahovladni itd.

Jubilej bralnega društva v Gornji Radgoni. Tukajšnje kmetijsko bralno društvo obhaja letos v nedeljo, dne 14. septembra svojo 30letnico obstanka (ustanovljeno dne 16. septembra 1894). Ta veseli jubilej hoče društvo praznovati na dostojen način z dopoldanskim cerkvenim slovesnostjo v župni cerkvi sv. Petra in s popoldanskim prireditvijo v dvorani posojilnice. Za cerkvenega govornika je naprošen soustanovitelj društva, nekdanji tukajšnji g. kaplan mil. g. kanonik in stolni župnik v Mariboru Franc Moravec in za slavnostnega govornika pri popoldanskem prireditvi narodni poslanec in priljubljeni ljudski govornik g. Franjo Žebot. Sosednja društva, ki ste ob ustanovitvi in pozneje ob raznih prilikah veselic za narodno probujo rada posečala naše obmejno društvo v Gornji Radgoni, pridite tudi dne 14. septembra t. l. k nam, da pokažete, da ste istotako z nami stali vedno na braniku krščanske vere in narodne zavesti zlasti tukaj ob meji.

Vladimir Topolovec. Mlad, idealen nadarjen, kremenit značaj! Kot sin žel. nadrevidenta rodil se je dne 29. avgusta 1903 v Zagorju ob Savi. Dokončal je na juridični fakulteti ljubljanske univerze drugi semester. Bil je izboren goslač pri dijaškem orkestru »Preporod« in predsednik turistovske sekcije esperantskega kluba. Pri plezanju čez severno steno Triglava, po takomenuvani nemški poti, je dne 24. avgusta, torej nekaj dni pred svojim rojstnim dnevom, vsled snežnega meteža, ob 12. uri, pod vrhom Triglavске stene, ko je odrezal baš konec se tam nahajajoče vrvi ponesrečenega nemškega turista Lassa, ki ga je namenil svoji nad vse ljubljani sestrici in najboljši planinski tovarišici, izpodrsnil ter telebnil v črni žleb. Tam počiva v nepristopnem kraju. — Planinci, tovariši, znanci in tudi drugi, ki ga niso osebno poznali, prihiteli so od vseh strani, da se poklonijo manom ponesrečenega tovariša. Nepregledna je bila množica (okrog 400), ki ni prišla iz radovednosti, temveč v resnični žalosti ter se je vila od Aljažvega doma proti Pragu. Tam, tik pod žlebom vzdicali so mu tovariši J. N. A. D. Jadran spominsko ploščo. Tam se je ustavila množica. Sivlosi naš planinski oče, občespoštovani g. duh. svetnik Jakob Aljaž ni, vkljub svojim 81 leti žalil truda dolgega pota iz Mojstrane. Pod steno opravil je mrtvaške molitve, blagoslovil skalnati grob ter tolažil žalujočo rodbino nad bridko izgubo. V imenu A. D. Jadran poslovil se je od njega g. Pfeifer, v imenu sošolcev eden akademikov, a v imenu slov. planincev in

esperantskega kluba g. Kušar, ki je omenjal pokojnikove vrline in njegovo idealnost v planinstvu. Ob teh vznešenih poslovnih besedah njegovih tovarišev ni ostalo nobeno oko suho. Pod vodstvom g. Aljaža zapeli so mu nato dijaki in tovariši planinci dve v srce segajoči žalostinki, nakar smo se žalostni razšli, prepuščajoč očaku Triglavu svojo žrtev. Za njim žaluje ne samo obitelj, žalujejo vsi, ki so ga poznali. Ti pa, dragi mi tovariši in prijatelji Vladimir, počivaj v objemu Triglava, kamor te je srce tako vleklo, a tvoji ideali živeli bodo s tvojim spominom naprej.

Bivše vojake vabijo na Brezje. Pod tem naslovom je napisala zadnja »Domovina« dolgi uvodni članek. Med drugimi lažmi je napisala tudi tole laž: »Ako je ljubeča mati pod streho shranila mernik žita, da iz njega naredi dober kruh sinu, ko pride na dopust in da mu ga s solzami v očeh položi na mizo, že je prišel žitni komisar in ji zagrozil. Ženica je v strahu oddala žito, da je potem klerikalni žitni komisar, — saj neklerikalcev ni bilo nič doma, s tem osolzenim žitom slovenske revne matere trgoval in si kopičil bogastvo. Kar po vrsti jih pogledajte v svojih občinah.« Res, kar po vrsti si oglejmo te ljudi, sami demokrati in nekdanji štajercijanci so, saj klerikalcev ni bilo nič doma, — demokrati žitni komisarji so trgovali z osolzenim žitom ubogih slovenskih mater in si nakopičili ogromno bogastvo. Toda »Domovina« teh resničnih besed ni zapisala. V svojih vrstah ima največje bogatine in verižnike, ki so pili in še danes pijejo ljudsko kri, — kažejo pa na klerikalce ter kričijo »primite tatu«, da odvrnejo sum od sebe. Vsak, še tako priprost človek danes zna, kdo je bil žitni komisar, kdo je rekviriral živino, krmo itd. Po trgih in vaseh so ti nekdanji žitni komisarji in zaupniki glavarstva — danes stebri Žerjavove demokratske stranke. Nekdaj so gospodarili ubogim ljudem — postali so bogatini, danes pa hočejo vladati tistim, katere so odrli na meh, — ker pa se jim stopa na rep, kričijo. »Domovina! Hočeš li, da navedemo imena vseh demokratskih žitnih komisarjev, oderuhov in krvososov ubogega ljudstva? — Bomo videli v katerih vrstah so ti lumpi doma — Stari vojak.

Neverjetna hitrost pošte. V Mariboru ob 13. uri oddano ekspresno pismo pride v Ljubljano drugi dan ob 11. uri, rabi torej samo 22 ur. A v Ljubljani oddano ekspresno pismo pride v Maribor že v 20 urah, tako, da ga dobi naslovnik drugi dan ob 8. uri zjutraj. In za to naglo (ekspresno) pošiljatev mora se plačati 2 D pristojbine. Res, značilno za naše poštne razmere.

Shoda poslanca Pušenjaka. Dne 8. septembra porani maši snod v Solčavi, dne 8. septembra ob 4. uri popoldne shod v gostilni »Lion« v Nazarju. Na obeh shodih govori poslanec Vlad. Pušenjak.

Shod na gori Urški. Preteklo nedeljo se je vršil na gori Urški shod, ki je jako dobro uspel. Prihiteli so na shod zavedni pristaši iz Šoštanja in Šaleške doline, iz Mislinjske in Meziške doline, Marenberga in drugih okrajev. Predsedoval je poslanec J. Kugovnik, ki je pozdravil zborovalce in imel sklepni govor. Poslanec Vlado Pušenjak je poročal o političnem položaju in o programu nove vlade, poslanec Jakob Vrečko je bodril k vztrajnosti in delu. Vidno zadovoljni so odhajali zborovalci s trdnim sklepom, da prihite spet prihodnjo leto na goro Urško, kjer se bo vsako leto in sicer drugo nedeljo po Veliki Gospojnici vršil političen shod.

Meščanska šola v Vojniku. Vpisovanje 10. in 11. septembra, ponavljalni izpiti 12. septembra, šolska maša 13. septembra in redni pouk 15. septembra.

Drž. dvorazredna trgovska šola v Celju. Vpisovanje za šolsko leto 1924-25 bo v petek, dne 5. in v soboto, dne 6. septembra od 9. do 11. ure. Ponavljalni izpiti pričnejo v torek, dne 9. septembra ob 8. uri. Otvoritvena služba božja bo v ponedeljek, dne 15. septembra, ob 8. uri zjutraj. Zunanji učenci in učenke se morejo vpisati tudi po pošti.

Vsi katoliško misleči dijaki iz Celja in njegove okolice se naprošajo, da se zglase še ta teden med navadnimi urami (vsak dan od 9. do 10. ure) v Mahničevi sobi za pristop v Društvo celjskih kat. dijakov.

Avtomobilska gorska hitrostna dirka v Vrhniku pri Ljubljani. Našo notico z dne 26. avgusta popravljamo v toliko, da g. grof Herberstein na svojem avtu »Fiat 501 Sport« ni dosegel le častne nagrade, ampak predvsem tudi največjo hitrost v vožnji svoje kategorije (6 minut 47 sekund), torej prvo kategorijsko nagrado.

Dnevne novice.

»DIAŠKI DOM« V BEOGRADU.

V Beogradu se je osnoval odbor, ki si je stavil nalogo zgraditi dijaški dom, v katerem naj dobijo stanovanje in po možnosti tudi hrano siromašni dijaki iz cele države, ki bi hoteli študirati na beograjskih srednjih in visokih šolah. Prvotno je bila zamišljena akcija v prvi vrsti za dijake iz Hercegovine, ki je ena najbednejših pokrajin naše države. Tekom časa pa je odbor razširil osnovo za ta dom tako,

da je sedaj zamišljen za dijake iz vseh pokrajin, v prvi vrsti pa iz oddaljenejših, zlasti iz Južne Srbije, Slovenije, Dalmacije, Černogore. Dom bo vršil torej zraven socialne tudi važno narodno-vzgojno nalogo, ker se bodo v njem vzgajali v bratskem sožitju mladeniči iz vseh pokrajin naše širne domovine. — Odbor, v katerem so med drugimi gg. ministrski predsednik dr. Ljuba Davidović, rektor univerze dr. Bogdan Gavrilović, univerzitetni profesorji Stanoje Stanojevič, Vladimir Čorović, podpredsednik državnega sveta dr. T. Alaupović, narodni poslanec Dušan Dimitrijevič, referent ministrstva za vere dr. Čirič, se je obrnil te dni na jugoslovensko javnost s posebnim oklicem, v katerem jo prosi, da po svojih močeh podpre njegovo akcijo. Poveril je obenem akademike beograjske univerze, da zbirajo prispevke za to koristno stvar. S posebnim rešenjem notranjega ministrstva so beograjski akademiki posetili tudi Slovenijo in te dni se nahajajo v Mariboru. — Nadejamo se, da bo apel rodoljubov našel med nami v Mariboru primerne odziva, saj bodo deležni dobrot Dijaškega doma tudi siromašni dijaki iz Slovenije.

Prometna konferenca na Sušaku. V mestni posvetovalnici na Sušaku se je vršila važna konferenca, katere so se udeležili minister Sušnik, ravnatelj zagrebške žel. direkcije, načelnik gradbene direkcije, načelnik prometnega oddelka, poglavar sušaškega pristanišča in župan mesta Sušak. Konferenca je imela namen, dognati način, kako bi se uredilo sušaško pristanišče, da bi odgovarjalo potrebam naše trgovine. Minister Sušnik je v svojem govoru naglašal važnost lastnega pristanišča in da bo on deloval z vsemi silami, da se Sušak ne bo zapostavljal radi Reke. Omenil je, da je bilo v proračunu prejšnje vlade določenih za popravilo pristanišča 10 milijonov dinarjev, ko pa je on prevzel svoj resor, je bilo teh 10 milijonov samo še na papirju in vlada jih je porabila Bog ve za kake svrhe. Konferenca je ugotovila, da se mora najprej urediti železniška postaja, nakar se bo zidala druga, ki bo odgovarjala potrebam prometa. Potrebna je tudi direktna zveza s Slovenijo. Nujna je potreba tudi naprave najpotrebnejših pristaniških del. — Če se bo pristanisce na Sušaku končno tako uredilo, da bo odgovarjalo potrebam našega prometa, pomeni to smrti Reke, ki je dosedaj životarila na račun našega izvoza in uvoza.

Anketa o poljedelstvu in vinski krizi. Minister za poljedelstvo dr. Kulovec je sklical za 13. in 14. september t. l. anketo za zakon o poljedelskih kreditih. Na anketi bode sodeloval sam minister in načelnik ministrstva Stojković, kot referent bo pa nastopil zastopnik glavne Zadrúžne zveze. Na anketo, na kateri se bodo določili temelji zakonskega predloga o poljedelskih kreditih, bodo pozvane vse poljedelske organizacije in Zadrúžne zveze. Dne 14. sept. se bo vršilo posebno zborovanje o uklonitvi vinske krize. Razpravljalo se bo posebno o izvozu vina in udeležil se ga bo tudi prometni minister.

Upraviški škandali v Belju. Od prevrata sem ne mine niti eden teden, da bi ne bilo čitati o manjših in večjih upravnih aferah in škandalih v Belju. Vzrok vseh teh beljskih afer ter škandalov je uprava tega ogromnega državnega posestva, ki je že leta v rokah brezvestnih strankarjev raznih vlad, ki so doslej skušale to imetje izrabiti v osebne namene in koristi. Na ta način je izgubila država nekaj tisoč milijonov dinarjev in nekoč tako vzorno gospodarstvo na Belju, ki obsega 86.000 oralov, je postalo Avgijev hlev, katerega bo morala nova vlada že vendar enkrat prav temeljito očistiti. V finančnem ministrstvu so že morali davno uvideti, kako je vendar to, da posest, ki je bila pred leti nekaj znamenitega v Evropi, ki je prejšnjemu gospodarju nosila letne težke predvojne milijone, danes izkazuje primanjkljaje na vseh koncih in krajih. Od prevrata sem se je že veliko pisalo o raznih malverzacijah na Belju, imenovane so bile razne preiskovalne komisije, ki pa ali niso hotele nič najti, ali pa so potrdile gospodarstvo kot dobro. Sedaj je vzel novi finančni minister v roke listo beljskih škandalov, imenoval je komisijo, ki bo nepristransko in strokovnjaško preiskala gromado beljskih afer. V celi zadevi gre pred vsem za delovanje podpravnatelja Sokoloviča in njegove desne roke Battistinija, ki je sicer italijanski državljani, a eden najvišjih uradnikov na Belju. Ravno kar omenjena gospoda sta državno posest upravljala tako dobro, da je nova preiskovalna komisija doslej ugotovila sledeče: Sokolovič je napravil pri Prodoru velikanski ribnik in ta dela je vodil neki Kleidius, ki je pa popolen lajik glede riboreje. Po nekaj mesecih je Sokolovič Kleidiusa spodil iz službe in riborejo prepustil usodi, dognalo se je, da je ta velikanski ribnik popolnoma neuporabljiv. Naprava tega ribnika je v knjigah izkazana v znesku 4 mil. din. in kot dobiček je pa izkazanih samo 30 (trideset) dinarjev. Ribe so baje poginile v ribniku! Se bo pač moralo preiskati, ali je bila naprava tega ribnika res tako dragocena in ali so ribe res poginile. Vodstvo beljske uprave je odvzelo sosednim občinam travnike, katere so imele te že prej cele decenije v zakupu in je s tem korakom uničilo živinorejo v Baranji. Belje je imelo pred prevratom bogzna koliko patronskih obveznosti, ki pa se od spremembe gospodarja niso več plačevale raznim cerkvenim občinam, pač pa so se ta pla-

Pravo

Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

je priljubljen o pri vseh varčnih gospodinjah!
Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

čila zaračunavala . . . Gospodarilo se je na posesti brez vsakega razumevanja za poljedelstvo in gospodarstvo sploh. Junija lanskega leta je n. pr. Battistini posejal tisoče oralov s koruzo, a žel ni niti enega zrna in ta koruzna setev je stala državo težke milijone. Vzgledev gospodarske ignorance kakor omenjeni s koruzo jih je na Belju vse polno. Upajmo, da bo nova preiskovalna komisija dosegla ta uspeh, da bo prišlo to ogromno posestvo že vendar enkrat v poštene upravne roke.

Sprejemanje pripravnikov v finančno kontrolo. — V finančni kontroli v Sloveniji je popolniti večje število pripravniških mest. Pogoji za sprejem so določeni v členu 36. zakona o organizaciji finančne kontrole. — Uradni list št. 109 iz leta 1922. Podrobne informacije prejmejo prosilci pri Oddelkih finančne kontrole.

Dovršitev novih prog. Dela na graditvi ličke železnice se zopet nadaljujejo. Začeli so na novozgrajeni progi že polagati tračnice in ministrstvo za promet je mnenja, da bo proga že letos gotova; na ta način dobi Zagreb direktno zvezo s Splitom. Najbrž bo gotova letos tudi proga Ormož—Ljutomer. Na progi Užice—Verdište, ki je že v glavnem dovršena, bo te dni vozil prvi vlak.

Italijanska kršitev ribolovske pogodbe. V nasprotju s pogodbo o ribolovu, sklenjeno na Brionskih otokih, je neko italijansko ribolovsko podjetje pri otoku Cres napravilo železno zapreko, katero je spustilo v morje in preprečilo ribi »tuna« prehod v naš Kvarner. Ta riba je življenskega pomena za naše ljudstvo, prihaja od Bakra oz. Bakarca. S tem pa je presekana ribi pot. Tuna ne more v naš Kvarner, nego odhaja v italijansko morje. Ribarsko društvo se je na zahtevo ribarjev obrnilo na zunanjega ministra za pomoč. Vlada je storila vse korake v Rimu, da italijanska vlada ukrene, da se stvar uredi.

Nov hotel v Zagrebu. Graditev novega velikega hotela »Esplanade« v Zagrebu se bliža koncu. Zunaj so dela že dovršena, notranja ureditev bo pa kmalu gotova, tako, da se bo otvoritev hotela vršila koncem meseca oktobra. To bo prvi moderni hotel v Zagrebu, ki bo ob enem tudi največji v celi državi; tujskih sob bo imel okrog 200.

Pred mlinskim štrajkom v Banatu Banatski mlini so nedavno sklenili kartel ter med drugim sklenili tudi, da se mlini v Vršacu opuste ter premestijo v Pančevo. Vršačka mlinska podjetja so radi tega začela te dni odpustiti delavstvo, ki bi ostalo brez kruha, če jih mlini ne bi ponovno namestili v Pančevu. Ker se podjetja branijo to storiti, so sklenili banatski mlinski delavci stopiti v štrajk. Novosadska delavska zbornica je podvzela potrebne korake, da v sporu posreduje.

Neobičajen način samomora. V Sinju je bila namočena v hotelu Beograd kot natakara Ana Križanović. Lastnik hotela in njegova ljubica sta navedla natakara na nemoralno življenje, da bi tako čim bolj pridobila goste. Dekletu se je slednjič taka služba zastudila in jo je odpovedala. Lastnik hotela pa ji ni hotel izplačati zaslužene plače, katero je ona pri njem imela shranjeno, odvezel ji je njeno boljšo obleko ter jo naglal. To je dekleta nagnalo v obup in razbila je steklenico ter začela požirati koščke ostrega stekla. Prisotni so jo s težavo zadržali, da je prenehala, obenem pa so poslali po zdravnika, ki ji je izvlekel iz goltanca steklene drobce ter poslal dekleta v bolnico. Tu so se ji rane v ustih kmalu zacelile, toda omračila se ji je pamet. — Proti lastniku hotela in njegovi ljubici, kojih ravnanje je gnalo natakara v obup, da se ji je omračil um, je uvedena preiskava.

Usoda bivšega odvetnika. Ljubljanska policija je aretirala 71 letnega starca, bivšega odvetnika iz Šida v Sremu, Simonoviča, ki se je nahajal na Bledu na letovišču, nastopal kot trgov. posrednik ter se kretal v najboljši družbi. Na ta način je dobil na raznih straneh kredit ter si posojeval večje svote denarja, obljubljač, da jih bo kmalu vrnil. Med ostalimi je prevaril tudi nekega natakara za 2300 D, za katere mu je zastavil neke predmete, ki so sploh brez vrednosti. Ženo nekega ljubljanskega tvorničarja je na isti način osleparil za 1200 dinarjev. Ko so mu postala na Bledu tla prevročna, se je umaknil v Ljubljano, kjer je nadaljeval s sleparijami in na tuj račun imenitno živel. V Ljubljani mu je zmešal šreno opeharjeni natakara z Bleda, ki je prišel Simonoviča iskat, ter ga prijavil ljubljanski policiji, ki je na to izvršila aretacijo. Simonovič je bil do leta 1905 odvetnik v Šidu, zatem pa je začel trgovati. Leta 1914 se je nahajal na trgovskem potovanju v Nemčiji, kjer so ga zaprli kot politično osumljenega ter ga imeli v zaporu do leta 1918. Od tega časa se je klatil okrog ter napravil več prevar v raznih delih države, posebno v Bosni, kjer ga išče sarajevska policija.

Zaplemba »Srpske Riječi.« »Srpske Riječi«, organ radikalne stranke v Bosni in Hercegovini, je bila te dni zaplenjena radi žalitve kralja. V nekem članku je ostro in žaljivo napadala kralja, kraljico in prestolonaslednjo.

Razdelitev zaderskega arhiva. Ker je Zader, bivše glavno mesto Dalmacije, prišel pod Italijo, je bilo potrebno razdeliti arhiv, kojega večji del se nanaša na kraje, ki spadajo pod našo državo. Delitev arhiva je vršila posebna mešana komisija, kateri je od naše strani predsedoval dr. Ante Dulibič. Dela obeh komisij so že toliko napredovala, da je bilo te dni odpremljenih iz Zadra več vagonov aktov v Split, ki je sedaj glavno mesto naše Dalmacije.

Kolektivna pogodba z blagajničnimi zdravniki. — Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je odobril novo kolektivno pogodbo, ki jo je Okrožni urad v Ljubljani sklenil z zvezo blagajničnih zdravnikov za Slovenijo. Ta pogodba velja od 1. junija t. l. dalje. Ko se pogodba dotiska, se dostavi vsem blagajničnim zdravnikom. Novi pavšalni mesečni prejemki se nakažejo v

septembru, ob kateri priliki se obračuna tudi razloček na prejemkih za čas od 1. junija do 1. septembra.

Pojasnila in legitimacije za Velesej v Pragi dobite na čehoslovaškem konzulatu, Breg in pri Aloma Company, Kongresni trg 3, Ljubljana. Dne 19. septembra skupen izlet jugoslovenskih trgovcev. 531 3—1

Novi tečaji za strojepisje, stenografijo in knjigovodstvo (posamezni pouk) začnejo na Ant. Rud. Legatovi šoli v Mariboru dne 1. oktobra in trajajo štiri mesece. Pojasnila in vpisovanja v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Iz Ormoža.

Iz dežele. Srbohrvatski jezik Žerjavovih demokratov. Ob času volitev, ko so samostojni demokrati agitirali za svojo stranko na življenje in smrt (to se zna da z denarjem), sta dva kandidata te stranke po neki brezuspešni agitaciji imela ta-le medsebojni pogovor: »Wasst Du, se ist so, er kann nicht mit uns wählen, die Windischen (klerikalci) haben ihm Wechsel unterschrieben.« To pa ni edina cvetka te vrste, našli bi jih lahko kar celo kopo. Zdravo!

Ormož. Demokrati, da so zmagali, piše četrtkova »Straža.« Kaj šel Nikdar še niso bili tako tepeni, kot to pot. Zmagali so klerikalci, ki so pohvaljeni v »Jutru« pred in po volitvah. To stoji! Oni pa, ki so volili zaradi denarja, še vedno niso volili demokrate, denar so volili, ker je bila ravno denarna sezona in sezona brezobrestnih in nikdar zapadlih volilnih posojil. Živeli klerikalni volilci, živel denar!

Ormož. Ko so demokrati zmagali, so z občinskim zvonom na rotovžu gor zvonili na števila 11. Toliko namreč so dobili odbornikov. Pozneje se je izkazalo, da so dobili enega preveč. Sedaj je čas, da enega dol zvonijo. K temu bi še pridjali, da takozvana inteligenca niti računati ne zna, ker bi sicer ne vstrelila takega kozla.

Iz Maribora.

SEJA MARIBORSKEGA OBČINSKEGA SVETA.

Ob skrajno pičli udeležbi obč. svetnikov se je začela seja v petek šele ob pol 9. uri, mesto ob 7. Po otvoritvi poroča gospod župan:

Uprava drž. železnice zahteva od občine odstopitev onega ozemlja na Teznu, kjer je za časa vojne vojaška železniška uprava zgradila premikalne tire. Z upravo drž. železnic se bo začela občina pogajati ter bo zahtevano zemljišče prodala.

Podaljšanje razstave. Razstaveni odbor je zaprosil za podaljšanje razstave do 3. septembra, ki je nameščena v poslopju deklishe meščanske šole. Ker se prične šolski pouk v omenjenem poslopju še le s 15. septembrom, se prošnji razstavnega odbora ugodi.

Pogajanja s falsko elektrarno so po dolgem času prišla do ugodnega zaključka. Elektrarna je skušala doseči pri občini sklenitev nove pogodbe, po kateri bi bila občina znatno oškodovana. Pri pogajanjih je pa elektrarna od svojih zahtev odstopila ter se obvezala za naprej dobaviti občini neomejeno množino toka, za nekoliko zvišano ceno, kot protiuslugo pa občina dovoli elektrarni uporabljati električno omrežje v Mariboru za dobavo toka tukajšnjim kolodvorom. Elektrarna je tudi obljubila izposlovati občini posojilo v znesku 8 milijonov dinarjev za izpopolnitev električnega omrežja. Vsled nove pogodbe je občina prisiljena zvišati cene električnega toka za 60 odstot.

Poročila odsekov. Stavbeni zadrugi »Mojmir« se zopet zasigurajo stavbne parcele, koje je zadruga že nekoč od občine dobila, pozneje pa so bile zopet oddane drugam. Zadruga priredi na jesen javno tombolo, koje prebitek je namenjen za gradbo dveh stanovanjskih hiš. Obč. svet sklene prispevati v ta namen 1000 D kot prvo pomoč. Če bo zadruga res pričela graditi, jo bo občina podpirala še nadalje.

Občinskim uslužbencem se na njihovo prošnjo zvišajo draginjske doklade s 1. septembrom za 25 odstot.

Za različne poprave na magistratu in v stanovanju stolpnega čuvaja se dovoli 17 tisoč dinarjev.

Delikatesnemu trgovcu Uhlerju, čigar lokal se nahaja v magistratnem poslopju, se sodnim potom odpovejo prostori, ker namerava občina v njih napraviti prodajalno svojega električnega podjetja.

Češki, poljski in bolgarski agrarci pridejo dne 4. septembra s praškim brzovlakom ob 1. uri 54 min. po-

polдне v Maribor. Med gosti je češki poljedelski minister dr. Hodžar, poljski minister Dovnarowicz in bivši bolgarski minister Obov. Goste bo pozdravil veliki župan g. dr. Vodopivec in mestni župan g. Grčar. Pri sprejemu sodeluje vojaška godba.

Nagla smrt. Včerašnjega romanja na Goro pri St. Petru se je udeležil tudi naš dobri, a zadnji čas bolehati somišljenik g. Lenartič Vinko, čevljarški mojster v Cankarjevi ulici. Ravno pod Meljskim hribom ga je tje kaj grede zadela kap ter je četrt ure nato izdihnil svojo blago dušo. Naj sveti zglednemu možu večna luč, njegovi dobri ženi in krščansko vzgojenim otrokom pa naše iskreno sožalje! Pogreb se vršiv terek popoldne.

Vesela vest za največje stanovanjske reveže. Kmalu bo dve leti, odkar je mariborska Gradbena akcija zaprosila za gradbeno loterijo, da se prične zidati vsaj za največje reveže brezstanovanjce. Prošnja je bila pod takratnim vladnim režimom ponovno odbita, češ, da državni interesi take rešitve ne prenesejo. Istotako je bila zavrnjena tudi zadruga Mojmir, ki je to akcijo prevzela od omenjenega društva. Nato je zadruga izročila to akcijo posebnemu samostojnemu odboru »Dom ubogih«, katerega protektorat je prevzel knezoškof dr. Andrej Karlin. Ta odbor se je postavil na izrecno človekoljubno stališče. Loterijo je namenil za zgradbo enega doma za največje stanovanjske reveže in drugi dom za tuberkulozne reveže. Tudi ta prošnja je obležala pod prejšnjim režimom nerešena. Pod novo vlado pa je bila rešena tekom enega tedna. Samo obvestilo je rabilo še staro pot, namreč — 20 dni! Prva loterija (tombola) se vrši dne 5. oktobra t. l., a loterija sama pa dne 1. marca 1925. Več o tej prepotrebni pomožni akciji še pravočasno.

Glasbena Matica v Mariboru. Sprejem in vpisovanje v šolo Glasbene Matice se začne dne 10. septembra. Vpisovalo se bode od pol 10. do pol 12. ure predpoldne in od 3. do 5. ure popoldne. Reden pouk se prične dne 15. septembra. Poučuje se klavir, gosli, viola, cello, kontrabas, harfa, pihala in tolkala. Učenci za pihala uživajo znižano šolnino. Na zavodu se vršijo tudi skupne vaje (ensemble) za orkestre, mladinsko petje in komorno glasbo. Prirejale se bodo med letom tudi interne produkcije v prisotnosti staršev.

Na zahtevo elektrarne Fala je občinski svet mariborski v svoji seji z dne 28. 8. 1924 sklenil z veljavnostjo od 1. 9. 1924 povišati draginjski dodatek za električno energijo: a) za razsvetljavo ter za števcem priklopljena žarilna telesa do višine 1 KW 50%, b) za pavšalirana žarilna telesa, nadalje za žarilna telesa s posebnimi števci, končno za tok do višine 25 PS za 70%, c) za tok z dobavno možnostjo nad 25 PS za 60% od osnovnih cen, določenih po pogodbi od 25. 7. 1920. Povprečni povišek od dosedanjih cen znaša 60%.

Na deški meščanski šoli I. v Miklošičevi ulici so sprejemni in ponavljalni izpiti dne 10. in 11. septembra, dne 10. septembra od 8. do 12. uri je vpisovanje, dne 14. septembra ob pol 8. uri otvoritvena šolska maša in 15. septembra se prične redni pouk.

Dušica.

Roman v treh delih. Angleški spisala B. Orczy.
Prevedel Paulus.

43

Čipke neprecenljive vrednosti so ji odevale roke in vrat in ogrinjalo iz prozorne tkanine je rahlo viselo na njenih okroglih ramenih.

Nežna ljubezen je sijala iz njenega obraza, njene oči so iskale soproga, Percyja.

Ob njeni strani je stopalo mlado dekle. Pravkar ji je Margareta s svojo prirojeno živahnostjo nekaj pripovedovala in se ji veselo smejala.

»Ne ne, nič se ne boj, otrok! Našli bova Parta! Prav gotovo! Ali si pozabilo, dete, da smo na Angleškem? Tukaj se nam ni treba bati, da nas kdo pri belem dnevu pograbi in vrže v ječo!«

Dekle ob njej se je rahlo streslo, otroški obraz je za spoznanje prebledel. Margareta jo je prijala za roko in ji jo rahlo stisnila.

Julietta Marny je bila.

Šele pred nekaj dnevi je prišla na Angleško. Drzne in pogumne roke so jo iztrgale žrelu krvave revolucije. Komaj je verjela, da ni več nevarnosti zanjo in ne za moža, ki ga je ljubila.

Bujni, svilasti lasje,
po rednem umivanju glave z

„Elida“ Shampooom!

»Tamle prihaja Déroulède!« je pokazala Margareta na gručo mladih ljudi. »Vidiš, da je med prijatelji!«

Res so prihajali, sami dobri znanci in prijatelji, lord Anton Dewhurst, gospod Andrej Foulkes, s soprogo in sredi med njimi Pavel Déroulède.

Od druge strani, sem od vhoda, pa je stopal z rokami malomarno v žepih svojih jahalnih hlač, z bebastim smehljajem na licu in z dremavimi očmi, toda polnimi dobrovoljnega, prijaznega veselja — gospod Percy Blakeney.

XVII.

»Za uboge pariške sestradance —«

Ni se mnogo izpremenil od tistikrat, ko smo ga prvič videli v londonski družbi in ko je ob strani svoje duhovite, krasne žene, »najduhovitejše žene v Evropi«, vzbujal splošno pozornost, pa tudi splošno pomilovanje s svojim večnim bebastim smehljanjem na licu in svojim trapastim obnašanjem.

Le njegovi prijatelji, in med njimi morebiti edinole najožji, s vedeli, da se skriva pod njegovo zaspano dremavostjo, pod njegovim boječim obnašanjem in pod njegovim bebastim smehom nežna, velika ljubezen do žene, pa tudi brezprimerna bistrornost, duhovita iznajdljivost in jeklena volja.

Gospod Percy Blakeney je znal prejkoslej dobro skrivati svoja čustva in svoje načrte!

Da pa gospa Margareta Blakeney ljubi svojega soproga, to je mogel vsakdo videti, če je le hotel oči odpreti.

Zelo se je izpremenila, odkar smo jo zadnjikrat videli z njenim možem v gostilni častivrednega Jellybanda v Doveru. Prezirala, zaničevala je tistikrat soproga. Ni še poznala njegove skrivnosti, ni vedela, da je njegovo trapasto obnašanje le krinka, ki bi naj premetila javnost in odvrnila pozornost. Zbadala ga je, kjer in kadar je le mogla, naravnost žaliti ga je hotela.

Pa doživela je usodne dogodke, ki so ji odprli oči in ji pokazali Percyja v pravi luči. Od tedaj je vedela, kdo da je in kaj je njen mož, vedela je, da jo ljubi, vedela je pa tudi, da ona njega ljubi, kakor more le žena ljubiti vzor-moža.

In londonski visoki krogi so se čudili —.

Prej je bilo redkokedaj videti oba skupaj, sedaj pa ni bilo videti Margarete na plesih, veselicah ali pa v operi brez njenega moža, spremljala ga je h konjskim dirkam, k športnim prireditvam, na izlete, povsod —.

Londonski krogi so zmajevali z glavami —.

Izkušene dame pa so imele svoje lastno prepričanje, kakor vselej v takih slučajih.

Dejale so, da je ta njuna ljubezen zelo enostranska. Trdile so, da je gospod Percy prejkoslej še vedno brezbrizen in malomaren do svoje žene in da se ne briga za vse tiste njene vsiljivosti. Njegove lene, dremave oči da niti za trenutek ne oživijo, kadar stopi k njemu Margareta v veselično dvorano. In tudi take so bile vmes, ki so baje natančno vedele, da plemenita gospa dolge dneve sameva v svojem krasnem Richmondu, njen mož in gospod pa da se prav nevišeski in brezbrizno klati kdo ve kod po svetu.

Tako s ženske govorile in jo obirale, kakor je že njihova navada, gospa Margareta pa je vkljub vsemu ljubila svojega moža, četudi je šel mnogokrat od doma. Tudi pretečeni mesec je bil parkrat na potovanju in željno ga je že pričakovala.

Niti vedela ni, da se je že vrnil. Radostno iznenađenje ji je zasijalo iz oči, ko ga je nepričakovano zagledala na veseličnem prostoru. Najbrž, si je mislila, je prispel po noči in počival do opoldne.

(Dalje prihodnjič).

Sprejme se dijak na hrano in stanovanje pri boljši rodbini. Naslov v upravnistvu. 518 2—1

Sprejme se v župnišče gospodinja, starejša, vajena vsega gospodinjstva. Nastop takoj, plača po dogovoru. Naslov v upravi. 523 2—1

Pridnega hlapca iz dežele sprejme Gnilšek, trgovina z vinom v Mariboru, Razlagova ulica 25. 534 2—

Posestvo, 9 orolov: 4 orale gozda, ostalo sadonosnik, njive in travnik, se proda. Dva vagona jabolk in žetev je zraven. Ciršak 26, Jožef Tekavec. 533

Premog iz svojega premogokopa pri Veliki Nedelji prodaja Slovenska premogokopna družba z o. z. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1—1. 107

Okrožni zdravnik v Šoštanju

Dr. FERDO KORUN

zopet redno ordinira vsak dan za vse zdravilstvo.

RAZGLAS.

Devoljujem si naznaniti slavnemu občinstvu v okolici mesta Ptuj, posebno pa vaščanom Spuhlje, da sem prevzel s 1. septembrom na račun dobro znano gostilno g. Brenčiča v Spuhlji pri Ptuj. Točil bom edinstveno in naturalno vino iz domačih gor. Ob enem tudi nanovo uredim trgovino v isti hiši in jo preskrbim z vsemi potrebščinami po najnižjih cenah.

V gostilni bodo ob vsakem času na razpolago mrzla in pri večjem prometu tudi topla jedila.

Vljudna in točna bodo tudi postrežba ter prosim cenj. odjemalce za obilen obisk. S spoštovanjem

Franc Erbus.

Avtomobilno zastopstvo

I. J. Gf. Herberstein

Maribor, Gosposka ul. 20.

Tel. fon 133.

CUNJE

krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vilito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbelter

Maribor, Dravska ulica 13.

Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s ko vašskimi odpadki in vilitino.

Trgovina

Martin Šumer

≈ Konjice ≈

priporoča veliko izbiro raznega manufakturnega ter drugega blaga po jako ugodnih cenah ter je za došlo sezono vsakemu dana priložnost, da si pri nakupu oblačila dosti prihrani. 737 50—1

Franjo Bureš,

urar, zlatinar in očelar,
zapriseženi sodnijski izvedenec in urar državne
železnice,

se je preselil iz Aleksandrove ceste v

Vetrinjsko ulico št. 26

nasproti Jurčičevi ulici.

Perilo,
pletenina,
volna,
drobnarija,
galanterija.

Največja izbira!

Najnižje cene!

Gaspari & Faninger

Maribor, Aleksandrova cesta 23.

Somišljeniki inserirajte

Dr. Avgust Kumar v Hrastniku izdelovalnici krepčila hrane »Juhan«:

Javim Vam, da porabim že več časa »Juhan« v svojem gospodarstvu in da ga tudi priporočam bolnikom, posebno rekonvalescentom. Opazil sem, da »Juhan« zelo dobro učinkuje na apetit, da bolniki, ki so bili več časa popolnoma brez apetita, po porabi »Juhana« so začeli jesti in pridobiti na telesni teži. Tudi jaz osebno in moja družina rabimo vsaki dan »Juhan« in tudi pri nas sem opazil, kako dobro učinkuje »Juhan« na splošno telesno stanje.

Jaz bom vedno priporočal Vaš preparat.

Z odličnim spoštovanjem

Dr. Kumar.

Hrastnik, 19. 7. 1924.

511a

Denar naložite

najboljše

najvarnejše

pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Somišljeniki, širite naše liste.

Zadružna gospodarska banka d. d.,

podružnica v Mariboru.

➡ V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. ➡

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.